Interpellasjon fylkestingssamlinga juni 2021.

Stopp markedskreftene i fisket.

Motsetningene mellom Fiskarlaget Nord og Norges Fiskarlag har avslørt at havressursloven vår undergraves, og annet vern for kysten som fiskerne har er bygd opp gjennom lang tid, nå står for fall. Det begynte med innføring av fartøykvoter i 1990. Kvotene i lukket gruppe fikk med en gang en pris som vokste betydelig og ble fort så dyr at kystens folk ikke fikk råd til å kjøpe seg inn i næringa. Den rådende fiskeripolitikken vektla ensidig økonomisk avkastning. Markedskreftene fikk fritt spillerom. Havressursloven ble satt til side. Det var en lov som skulle sikre at fiskeressursene skulle komme kysten til gode, ikke bare et fåtall redere.

Striden i Fiskarlaget er ikke over om Norges Fiskarlag unngikk ny splittelse. Nå ble det viktigste argumentet mot brudd at antall fiskere er blitt for lavt. Men de politiske problemene for kysten står ved lag. Derfor må vi politikere føre den kampen videre som vårt nordligste fiskarlag, Fiskarlag Nord, reiste. Vi må ta opp den hansken å forsvare kystfiskeriene.

Hvis ikke vi tar denne kampen mot Fiskebåt, vil rettighetene til fiske forsvinne for kystfolket. Fiskebåt har fått en alt for stor dominans også i Råfisklaget der Fiskarlag Nord er blitt skvisa. Fiskebåt er den desidert sterkeste og rikeste organisasjonen i fiskerinæringa. Og de gjør det de kan for å overse og parkere Riksrevisjonens knusende rapport om brudd på havressursloven. For der ble det vektlagt at fiskeressursene skal komme kysten til gode, ikke bare et fåtall redere.

Hvis ikke vi tar opp denne kampen vil fiskerettighetene bli overført til de største rederne og da er de på full fart ut av landet. Uten politisk styring er det slik kapitalkreftene gjør penger på en høstingsrett.

Kjøp og salg av fiskerettighetene har allerede ført til at det islandske selskapet Samherji er sterkt inne som minoritetseier. Da Samherji sin inntreden i norsk fiskeri ikke er spesiell, er dette blitt den største trusselen mot forvaltninga av våre evigvarende fornybare ressurser som fisken er. Overgangen fra norskeide fiskebåter til utenlandske eierskap, er kort. Her må vi fylkespolitikere på banen før rederne har solgt ut høstingsretten av fisket.

Før kvotene forsvinner til børsen eller ut av landet, må vi skjerpe kravene til samfunnsplikten som ligger i havressursloven. Om ikke trålerne leverer sine fangster til fiskerisamfunnene langs kysten, slik som premissene var, så må de miste sine kvoter. Vi kan begynne med eksemplet fra Island. 20% av kvoten trekkes ved eksport av ubearbeid fisk.

De inndratte fiskekvotene må da fordeles til kystflåten som alltid har vært lojale mot lokale fiskebruk. Dette vil og være en miljømessig gevinst fordi kystflåten bruker mindre energi pr. kilo fanget fisk. Klimaomstillingen i fiskeriene vil gjøre kystflåten mer relevant og mer lønnsom enn trålerflåten. Derfor må ikke kvotene bli solgt ut av landet, da vil det være for seint. Både for lokalsamfunnene og for miljøet må vi stoppe markedskreftene som nå rår i fiskeriene.

Vil fylkesrådet engasjere seg i kampen for å bevare høstingsretten til Troms og Finnmark, og har fylkesrådet andre tiltak enn at trålere som ikke leverer sine fangster til lokalsamfunnene, skal få dem inndratt?

Forslagstiller: Frode Bygdnes, Rødt

KRAV: Om trålerne ikke leverer sine fangster til lokalsamfunnene, skal kvotene inndras.